

Tinderhøj Skole

Grøn Profilskole

Vision og mål

Vision og mål

... der skriver Tinderhøj Skole ind i en ny historie

Baggrund og indledende bemærkninger

I 2016 startede en proces, der skal gøre Tinderhøj Skole til en grøn profilskole. Initiativet til at fokusere på det grønne, naturen og miljøet kom fra en gruppe lærere, og blev imødekommet af kollegerne og ledelsen lokalt på skolen, og blev ved Børne- og Kulturforvaltningens hjælp taget op på politisk niveau. Denne visions- og målbeskrivelse danner grundlag for den politiske beslutning, og for det videre arbejde med at implementere den grønne profil. Der er ansat en koordinator til at facilitere processen, og til at understøtte personalet i at perspektivere skolens aktiviteter ind på emner som bæredygtighed, omstilling, medborgerskab og natur. Dermed skal hele det faglige niveau på Tinderhøj Skole løftes. Dette gælder især det naturfaglige område. Målet er, at eleverne bliver fagligt og socialt parate til at videreudanne sig, og være aktive borgere i og for Rødovre.

Det ligger naturligt i forlængelse af udviklingen internt på Tinderhøj Skole, at man også eksternt skaber synlig forandring og et nyt narrativ om skolen. På kommunalt plan er det primært ved at være en aktiv medspiller i "Sammen om Rødovre". Flere af de kommunale projekter spiller direkte med i udviklingen på Tinderhøj Skole, f.eks. i det førnævnte fokusområde medborgerskab. Her skal Tinderhøj Skoles elever dannes til at kunne indgå i en samtale om fællesskaber, og være aktive demokratiske borgere. Gennem udeskole og initiativer der kan åbne skolen ud til lokalsamfundet, skal der udvikles samarbejder tværkommunalt. Her kunne Tinderhøj Skole byde ind ved at være et "mødested i det offentlige rum" (jf. projekt 2), og indgå i partnerskaber, der byder op til generationsbrobygning. Som kommende udeskole vil vi, som grøn profilskole, også kunne arbejde på et dybere plan med projektet, "Sunde og glade børn i Rødovre". Det nuværende samarbejde med Børne- og Kulturforvaltningen og Teknisk Forvaltning, vil som en naturlig konsekvens af profilskolens arbejdsfelt, skulle udbygges.

I denne visionsbeskrivelse bruges begrebet "grøn profilskole". Grøn skal læses som natur, men kan også rumme social og økonomisk bæredygtighed, og ikke kun økologisk bæredygtighed. Begrebet "økologisk" dækker over natur, miljø, klima kredsløb og økosystemer. Specielt i forhold til samfundsfaglige diskussioner i kulturfagene og i udskolingen er det vigtigt, at eleverne får kendskab til, og kan diskutere samt træffe valg ud fra både økologiske, økonomiske og sociale aspekter af bæredygtighedsbegrebet.

I det følgende vil den overordnede vision for Tinderhøj Skole, som grøn profilskole, blive fremlagt. Derefter præsenteres målsætningerne med delmål indenfor denne vision. Efterfølgende kommer en beskrivelse af den ønskede effekt for eleverne på skolen, og hvordan vi vil arbejde os hen i mod målene.

Vision

Visionen er, at Tinderhøj Skole bliver en gennemført grøn profilskole, der afspejles i alle organisationens aspekter: I undervisning, SFO, drift, ledelse og i de fysiske rammer.

Målsætninger

1. At alle på skolen er fortrolige med begrebet "grøn profilskole", og hvordan dette skal bruges i den enkeltes hverdag.	Der udarbejdes en grøn læseplan.
	Eleverne møder grøn profil-elementer i deres SFO-tid.
	Eleverne er i kontakt med den grønne koordinator.
	Ledelsen bruger den grønne profil som et værktøj til at tage strategiske beslutninger om skolens udvikling.
	Strukturerne på skolen underbygger grøn profilskole, f.eks. mht. affaldssortering, genanvendelse og forbrug.
2. Årshjulet afspejler grøn profilskole.	Der afholdes halvårslige temauger med naturprofil som overordnet tema. Den ene uge er til Naturvidenskabsfestival i uge 39.
	Personalet har mulighed for at deltage i netværks- og kompetenceudvikling, der omhandler 'grøn profil'- relevante emner.
3. Undervisningen bliver praksisnær og tværfaglig.	Tinderhøj Skole kan definere sig selv som udeskole.
	Tinderhøj Skole udvikler sig til at være en aktiv medspiller i lokalområdet som "Åben Skole".
	Udearealerne understøtter ude-undervisning i mindst 5 ude-klasserum.
	Skolen opnår Grøn Flag-Grøn Skole status i skoleåret 2017/18, med flaghejsning til august 2018.
4. At Tinderhøj Skole bliver et naturligt første valg for forældre og elever i skoledistriktet.	Ved tilmelding til skolen ses en stigning i antallet af opskrevne elever i 0. klasse.
	Flere elever gennemfører hele deres skoleforløb på Tinderhøj Skole fra 0.-9. klasse.

Effekten for eleverne

At være grøn profilskele vil være en udvikling og nytænkning i forhold til hvordan elevernes, medarbejdernes og ledelsens kommende skoledagligdag vil spille sammen om et fælles tredje. Skolens motto er, "Lær, leg, lev". Her kommer det grønne aspekt som en naturlig forlængelse af værdier, der allerede er en del af skolens DNA.

Hovedformålet for skolen er læringen, og eleverne vil derfor få en løftet faglighed inden for grønne emner og problemstillinger. Der skal i løbet af en årrække kunne ses et øget fagligt niveau i udkolingen i dansk, matematik og de naturfaglige fag. Flere elever skal påbegynde en naturfaglig uddannelse og/eller være bevidste om, hvordan deres viden om bæredygtighed kan sættes i spil i deres nye fag. F.eks. hvis man påbegynder en tømreruddannelse, kan man argumentere for valg af bygningsmaterialer, i forhold til human og økologisk toksicitet samt fremtiden. Eleverne skal ikke kun have en viden om naturen, brugen af naturen og hvordan mennesket og naturen gensidigt påvirker hinanden. Eleverne skal også have kompetencer til at bruge forskellige bæredygtige og innovative strategier, og kunne tage aktive valg, i forhold til sin egen påvirkning af omverden.

I legen vil eleverne skulle omsætte det lærte til en "egen-udgave", hvor den enkelte indarbejder det lærte i sin adfærd. I legen møder individet både naturen og resten af fællesskabet, nogle gange i kombination. Her trænes mødet og brugen af naturen for den enkelte. Her udvikles sociale normer og gruppedynamikker vil opstå. I legen er eleverne sat fri fra de voksnes styring og facilitering.

Da vi uddanner og danner mennesker, der skal kunne leve det gode liv i sociale fællesskaber, bliver det dannelsen i harmoni med en forståelse for, at kunne træffe bæredygtige valg for sig selv og for fremtiden, der vil være i fokus. Altså at være et aktivt medmenneske i det lille fællesskab, og en aktiv medborger i det større fællesskab, hvor perspektivet rækker ud over landets grænser og egen generation.

Da Tinderhøj Skole udvikles både i form og indhold, vil den nye grønne profilskele i højere grad kunne løfte og udfordre den enkelte elev. Med de nye muligheder i udearealerne og i udviklingen af undervisningens indhold skabes der bedre rammer for et inkluderende læringsmiljø, hvor trygheden stadig er en kerneværdi.

Hvordan vi arbejder med mål og delmål

Målsætning I

At alle på skolen er fortrolige med begrebet grøn profilskole og ved, hvordan det skal bruges i den enkeltes hverdag.

Delmål

- Der udarbejdes en grøn læseplan.
- Eleverne møder grønne profil elementer i deres SFO-tid.
- Eleverne er i kontakt med den grønne koordinator.
- Ledelsen bruger den grønne profil som et værktøj til at tage strategiske beslutninger om skolens udvikling.
- Strukturerne på skolen underbygger grøn profilskole, f.eks. mht. affaldssortering, genanvendelse og forbrug.

Efter ansættelse af koordinator, i september 2016, er en proces startet, hvor udviklingen som grøn profilskole dagligt italesættes. Ydermere er der en begyndende kobling mellem skolens forskellige aktører. Resultatet er, at bæredygtige tiltag manifesteres og synliggøres, f.eks. ved en øget genanvendelsesindsats. I de sidste måneder af 2016 kortlægger koordinatoren de forskellige aktører og samarbejdspartnere på skolen og i kommunen, og kommende samarbejder initieres og planlægges. Herefter vil der over år udvikles forskellige typer af projekter, som fremmer skolens og kommunens interesse for en grøn og bæredygtig udvikling. Kommunale samarbejdspartnere er bl.a. Park og Natur, Miljøkontoret, Åben Skole koordinatoren samt andre institutioner under Børne- og Kulturforvaltningen. Heri ligger, at ledelsen aktivt arbejder med skolens udvikling i lyset af Tinderhøj Skole som grøn profilskole, og strategiske mål afspejler arbejdet med den grønne profilskole.

I foråret 2017 udarbejdes en grøn læreplan der beskriver, hvordan eleverne i sin skoletid vil gennemføre læringsforløb, der afspejler grøn profilskole. I læringsplanen vil der være en naturlig progression i elevernes faglige udvikling. Det grønne aspekt vil være i tråd med den målstyrede undervisning. Progressionen vil have sin start i indskoling, hvor eleverne lærer at begå sig naturligt i et udemiljø, og kan bruge udeaktiviteter til læring. Ligeledes vil grænsen mellem ude og inde være flydende, således at man kan tage udeelementer, og bearbejde det i indendørs forløb.

På mellemtrinet udvides grøn profilskole til at oparbejde en begyndende forståelse for den enkeltes position i samfundet lokalt, og i forhold til natur, miljø og klima, altså social og økologisk bæredygtighed. Eleverne begynder at kunne diskutere og reflektere nævnte emner i forløb, der f.eks. afspejler naturens kredsløb og sin egen husholdning i forhold til forsyningsområdet. I udskoling vil eleverne kunne reflektere, diskutere og argumentere i henhold til ovennævnte emner, og ligeledes begynde at sætte den økonomiske bæredygtighed i spil. Ud over at forstå sin egen rolle, vil eleverne også kunne perspektivere til nationale og globale problemstillinger i et fremtidsperspektiv.

Elevernes aktiviteter i SFO tiden vil ligeledes bære præg af det grønne, idet der i aktiviteterne afspejles elementer af friluftsliv, samt brugen af naturens ressourcer til indendørs aktiviteter. Her kan bl.a. nævnes farvning af garn, billedproduktion af naturmaterialer samt bearbejdning af egne høstede råvarer i (ude)køkkenet.

Eleverne vil være i direkte kontakt med den grønne koordinator i udvalgte undervisningsforløb og igennem deres elevråd, hvor grøn profilskole i løbet af efteråret 2016 bliver en del af elevrådsarbejdet. Der er allerede kontakt igennem en opsat tavle i A-gangen, "Den Grønne Tavle". Dette er et hverdags-eksempel på, hvordan koordinatoren kan få et indblik i elevernes prioriteringer og ønsker til elementer på den kommende legeplads.

Elevernes hverdag på Tinderhøj Skole bliver altså en helhedsoplevelse, hvor eleven kan se sammenhænge mellem sit skole- og fritidsliv i endnu højere grad, end det er tilfældet i dag. En naturlig kobling mellem adfærd på skolen og hjemme skal inspireres af den omstilling, der sker i driften af skolen. I skolens drift træffes synlige bæredygtige valg, som f.eks. synlig og velfungerende affaldssortering, genanvendelse og bevidsthed om forbrug. Eleven får derigennem viden og vaner på skolen, som kan klæde eleven på til at være en aktiv medspiller i sin egen families husholdning.

Den samlede skoleoplevelse for Tinderhøj Skoles elever skal udmunde i borgere, der er fortrolige med forskellige aspekter af bæredygtighedsbegrebet og specielt økologisk bæredygtighed. Dette sker igennem et naturfagligt løft, hvor emner som miljø, klima og sundhed er blevet arbejdet med i en grad og på en måde som gør, at eleverne får smag for at videreudanne sig indenfor disse emner, på erhvervsuddannelser eller i naturfaglige akademiske uddannelser.

I skoleåret 2016/17 vil alle lærere og pædagoger skulle planlægge, gennemføre og evaluere mindst ét forløb, der reflekterer grøn profilskole. Det første år vil bruges til at opsamle erfaringer, der vil revurdere indsatsen de næste år frem. Endvidere vil der i 2017/18 være en minimumsindsats, som skal udbygges i de kommende år. Det vil sige, at den naturlige progression, der er beskrevet i den kommende grønne læreplan, vil starte med at være ét defineret forløb, og til sidst rumme ét barns hele skole- og SFO-tid.

Frem til skoleåret 2017/18 vil ledelsen sammen med den grønne koordinator udarbejde en udviklingsplan for Tinderhøj Skole. Der vil være et indledende visionsseminar i november 2016, hvor ledelse, koordinator samt tillidsrepræsentanter fra de forskellige faggrupper, drøfter vision og mål.

Koordinatoren er i daglig dialog med personalet, men beslutninger bliver bearbejdet i et koordinerende udvalg med repræsentanter fra ledelsen og det pædagogiske personale.

Målsætning 2

Årshjulet afspejler naturprofilskole.

Delmål

- Der afholdes halvårlige temauger med naturprofil som overordnet tema. Den ene uge er til Naturvidenskabsfestival i uge 39.
- Personalet har mulighed for at deltage i netværks- og kursusaktiviteter, der omhandler naturprofil-relevante emner.

På baggrund af den fælles forståelse for og den enkeltes fortrolighed med hvad det vil sige at være grøn profilskole på Tinderhøj Skole, vil der over året være aktiviteter som understøtter og udbygger, de planlagte undervisningsforløb.

Der vil blive en genkendelig grøn struktur med to ugers alternative undervisningsforløb. Den ene uge lægges i forbindelse med Naturvidenskabsfestivalen, den anden i foråret. Ligeledes vil eleverne deltage i forskellige science-arrangementer, hvor det først planlagte er i indeværende skoleår, som en del af ToolCamp. På sigt vil der indarbejdes forløb i samarbejde med en naturvejleder eller en lærer med naturvejlederfunktion. Undervisningsforløb skal afspejle årstiderne, f.eks. igennem arbejdet med havebrug, sæsonbetonet madlavning og eksperimentelle udskolingsforløb, der gennemføres i kraft af en bestemt årstid med dertilhørende klima.

Personalet skal løbende indgå i netværks- og kompetenceudviklingsaktiviteter, der afspejler grøn profilskole. Dermed vil der løbende være en opkvalificering og udvikling i det faglige arbejde.

I forbindelse med koordinatorens ansættelse er skolen blevet medlem af RCE Danmark ('Regional Center of Expertise' - et nationalt og globalt netværk for bæredygtighed og uddannelse) og

UdeskoleNET (et kompetencegivende netværk for fremme af udeskolen). Endvidere er der etableret et dybere samarbejde med ASTRA (Center for Læring i Natur, Teknik og Sundhed). Undervejs vil andre netværk også komme i spil, disse identificeres og/eller opbygges løbende. Derved vil der over år skabes naturlige link til andre skoler med en stærk naturfaglig profil, hvor Tinderhøj Skole både vil kunne hente inspiration, men også vil profilere sig som værende foregangsskole i krydsfeltet mellem bæredygtighed og (ud)dannelse.

I begyndelsen af skoleåret 2017/18 skal alle lærere og pædagoger på et kompetencegivende kursus, så de kan løfte deres individuelle faglige opgave, samt diskutere og reflektere i fællesskab med deres kolleger og ledelsen, i arbejdet med grøn profilskole. Vi har en ambition om at give 3-5 lærere/pædagoger et større kompetenceløft, f.eks. efteruddannelse som naturvejleder. De specialiserede undervisere vil være ressourcepersoner der, sammen med koordinatoren, skal videreudvikle resten af personalets didaktiske kompetencer indenfor grøn profilskole.

Målsætning 3

Undervisningen bliver praksisnær og tværfaglig

Delmål

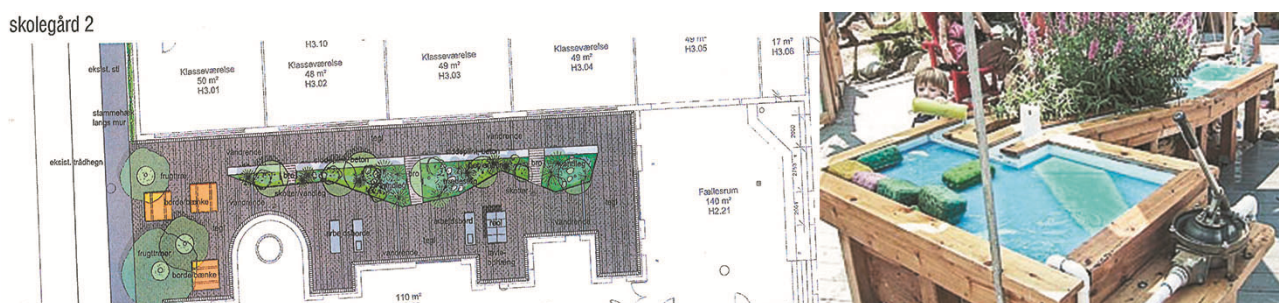
- Tinderhøj Skole kan definere sig selv som udeskole.
- Tinderhøj Skole udvikler sig til at være en aktiv medspiller i lokalområdet som "Åben Skole".
- Udearealerne understøtter ude-undervisning i mindst 5 ude-klasserum.
- Skolen opnår Grøn Flag-Grøn Skole status i skoleåret 2017/18 med flaghejsning til august 2018.

Som grøn profilskole skal Tinderhøj Skole være udeskole. Udeskole er her defineret, som regelmæssig undervisning udenfor i naturen, i de nære omgivelser eller i kulturinstitutioner. Udedagen er faglig og ude-aktiviteter samtænkes og relateres til inde-aktiviteter.

Der er et stærkt og overvejende ønske fra personalet om at få aktive uderum, der understøtter udeskole lokalt på Tinderhøj Skoles matrikel. Disse udeklasserum skal kunne understøtte undervisning i alle klassetrin og tænkes ikke kun at understøtte de naturfaglige fag, men også være ressourcer i tværfaglige forløb og for kulturfagene alene. På nuværende tidspunkt er der 3

udeklasserum på tegnebordet i forbindelse med renovering af H-fløjen og den kommende naturlegeplads. Disse rum skal have en dobbelt funktion som klasserum, og som fritidsrum for SFO'en. Derudover er der ønske om, at udvikle et "shelterklasserum", der kan virke som udeværksted, ved sportspladsen. Desuden er der et ønske om, et Atrium eller Tingsted, hvor man kunne have en scene for historiefortælling, arbejde med demokrati i et historisk perspektiv, eller mødested for debat. Placeringen af Atrium er endnu ikke defineret.

Udeklasserummene kunne tænkes, at virke som "mødesteder i det offentlige rum". Nogle af de kommende rum kunne animere lokalmiljøet til at bruge Tinderhøj Skole som et lokalt samlingspunkt udenfor skoletiden, f.eks. i aftentimerne, weekenderne eller ferierne. Disse parkrum vil herved fungere som en del af Tinderhøj Skole som Åben Skole.

Med udeklasserummene kan man generelt arbejde mere med oplevelsesorienteret og sansende læring, der dels giver eleverne flere indlæringsmuligheder, men også åbner op for en mere kreativ tilgang til at arbejde med stoffet. Det giver mulighed for at løse en opgave, ikke bare på én måde, men måske på 50 måder. Helt konkret skiftes papiret og blyanten ud med en taktil, formbar, 3D model.

Ved at have fleksible udeklasserum der kobles sammen med digitallæring vil man, som noget nyt, kunne arbejde med anvendt IT på et dybere plan, idet IT-læring kobles direkte til anden anvendt læring. Ergo bygger man ikke robotter eller udvikler apps som det eneste læringsmål, men bygger robotter, udvikler apps eller digitaliserede systemer, der interagerer med læringspointer om fx strømforsyning, plantevækst eller klimatilpasning.

Som det er beskrevet indledningsvis, skal Tinderhøj Skole skrive sig ind i nogle af de kommunale tiltag, der allerede er påbegyndt. Tinderhøj Skole skal ikke kun åbne for lokalt brug, men også være aktiv udenfor sin egen matrikel, igennem forskellige projekter. Samarbejdspartnerne kunne være med frivillige eller institutioner, såsom plejehjem eller børnehaver. Det kunne være samarbejde med det lokale erhverv eller større virksomheder, i og udenfor kommunen. Projekterne kunne forestilles at være i forbindelse med kortere undervisningsforløb eller længevarende samarbejder, der strækker sig over år.

Som den grønne profilskole udvikles over år, er det en ambition, at Tinderhøj Skole bliver inspirations- og foregangsskole for andre skoler i landet. Ligeledes er det et ønske, at etablere og

udvikle samarbejde i internationale netværk, hvorved der opstår mulighed for, at Tinderhøj Skole kan være et eksempel i internationale sammenhænge.

Som et første konkret tiltag vil hele skolen i skoleåret 2017/18 arbejde på at gennemføre projektet "Grøn Flag-Grøn Skole". Igennem dette samarbejde med Friluftsrådet, vil man kunne hente den første inspiration til, hvordan skolen samlet og i fællesskab kan arbejde som grøn profilskole. Allerede i skoleåret 2016/17 er der klasser, som arbejder som Grønt Flag-klasser, og derved er foregangsklasser for resten af skolen.

I løbet af efteråret 2016 vil den grønne profilskole definere sig som udeskole, hvor det specificeres for indskoling, mellemtrinnet og udskoling, hvad regelmæssig udeundervisning betyder. De første udeskole-elever er 0. klasserne i skoleåret 2017/18, og løbende indenfor en tre årig tidsperiode, skal alle klasser være udeskoleklasser. Der skal ligeledes i denne tre årige periode designes, bygges og i undervisningen konsolideres mindst fem ude-klasserum, som understøtter udeundervisning og læring.

Målsætning 4

At Tinderhøj Skole bliver et naturligt første valg for forældre og elever i skoledistriktet.

Delmål

- Ved tilmelding til skolen ses en stigning i antallet af opskrevne elever i 0. klasse.
- Flere elever gennemfører hele deres skoleforløb på Tinderhøj Skole fra 0.-9. klasse.

Som kommunens største skoledistrikt skal Tinderhøj Skole også have den største opskrivning til skolestart. Opskrivningen skal bero på et trygt, tillidsfuldt førstevalg for de forældre, der hører til i skoledistriktet. Derfor skal der tænkes i, hvordan skolen med grøn profil kan promovere sit nye indhold til de kommende elevers forældre. Ved dette års opskrivning var grøn profilscole en del af Tinderhøj Skoles aftenarrangement. Som opfølgning og i de kommende år, er det planlagt, at der yderligere laves en målrettet, opsøgende indsats i distriktets børnehaver. Herved bliver det muligt, at få en tættere kontakt til de kommende forældre.

Over år, i takt med at grøn profilscole konsolideres og videreudvikles, er det et mål, at flere elever bliver i udskolingen og gennemfører deres 9. klasse på Tinderhøj Skole. Det skal minimeres, at elever i løbet af deres skoleperiode flytter skole, udover hvad der er påvirket af større livshændelser såsom flytning. Ligeledes er det et mål at opbygge et ry der gør, at f.eks. tilflyttere til skoledistriktet har Tinderhøj Skole som deres første prioritet.

Målbare resultater skal kunne registreres løbende i form af, at en større del af distriktets børn vælger Tinderhøj Skole som det naturlige valg, samt en signifikant større gruppe elever gennemfører hele deres skolegang på Tinderhøj Skole. Fremgangen skal måles i forhold til 2016 niveau.

Eksempler på undervisningsforløb

De nedenstående eksempler kan modificeres, udbygges og blandes uendeligt. F.eks. kan arbejdet med robotter implementeres i alle rummene, eller dansk kan hente inspiration i alle rummene. Eksemplerne komplementerer, og i nogle tilfælde erstatter, den gængse stillesiddende klasseundervisning. Formålet er at kunne give en bedre differentieret læring for alle typer af elever, for at hæve alles faglige niveau.

Vandværkstedet

Som eksempel kan eleverne i vandværkstedet arbejde med landskabets dannelse og modellere istidens indvirkning på det nuværende landskab. Videre kan de selv arbejde med det modificerede menneskepåvirkede landskab med indsættelse af dæmninger, kunstige søer og tørlægning. Dette kan understøtte undervisning i klimatilpasning eller energiforsyning ved vandkraft. Tilføjer man digital måling af vandets flow eller strømkapaciteten i en selvbygget dæmning, begynder man at kunne indhente data, der kan bearbejdes efterfølgende i Excel. Mere avanceret kan man også, med

LEGO WeDO eller arduino-computere, begynde at udvikle robotter eller computerstyrede systemer, der udbygger læringen i vandværkstedet. Vandværkstedet kan som minimum bruges i N/T, fysik, geografi og biologi.

Legelærepladsen

På en naturlegeplads, bygget op af primært træ- og metalelementer, vil musiklæreren kunne arbejde med lyd fra hule trærør af forskellig længde, og tilføje elementer til en orkestreret skraldestomp. På de samme rør kan fysiklæreren undervise i resonans og bølger. Koblet sammen med MakeyMakey sensorer vil elevernes interaktion på legepladsen kunne digitaliseres, optages og omsættes til data, der kan bearbejdes efterfølgende. Rørene vil sammen med andre geometriske former på legelærepladsen understøtte udematematik og læring om geometri, areal og rumfang. Legelærepladsen kan som minimum bruges i matematik, N/T, fysik og musik.

HaveKøkkenet

Ude-klasserummet indeholder hele jord-til-bord fortællingen med have og udekøkken. I et drivhus kan man udføre tomat-forsøg med vækst i forskellige medier; jord, rockwool og leca-kugler. Dette kan bruges til at hente data om vækst til bearbejdning i Excel eller udvikling af en app, hvor klassekammeraterne deler deres sensoriske oplevelse af tomaterne, og kan være rum for klassesamtale om fordele og ulemper ved dyrkning i de forskellige medier. Forsøget kan udvikles til måling af konduktion (direkte varmeoverførsel mellem kemiske stoffer) der, koblet sammen med en arduino, kan lave automatiseret og digitaliseret vanding af tomaterne. HaveKøkkenet kan som minimum bruges i madkundskab, dansk, sprogfagene, biologi og N/T.

Skovlysningen

Er et rum for samtale og læring om demokrati og spinder ind i fag som dansk, historie, sprogfagene og samfundsfag. Tingstedet der tidligere var rettergangens og forhandlingens plads, kan kobles til moderne demokratiske processer, hvor eleverne kan afprøve forskellige kommunikationsformer såsom dialog, debat og forhandling. Med et konstrueret genretræ kan eleverne klatre ud af forskellige genrer eller i sprogfagene arbejde med ord, ordklasser og sætninger udenfor papiret, og systematisere ordene fysisk på træets grene. I dette klasserum kan eleverne sanse og opleve sprogene på en måde, der giver mere stof til bearbejdning af essays, digtning eller journalistiske skrivelser. Som i de andre ude-klasserum kan der i koblingen til digitaliseringen arbejdes med den digitale formidling med video eller fotos.